МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Загальна об’єктова інструкція № 2 ПБ

про заходи пожежної безпеки в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця

Харків
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Наказ ректора Харківського
національного економічного
університету імені Семена Кузнеця
від 09.04. 2021 р. № 99

Загальна об'єктова інструкція № 2 ПБ
про заходи пожежної безпеки в Харківському національному
економічному університеті імені Семена Кузнеця

1. Загальні положення

1.1. Загальна об'єктова Інструкція про заходи пожежної безпеки (далі – Інструкція) розроблена відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України, НАПБ А.01.001-14 «Правила пожежної безпеки в Україні» і встановлює правила дотримання пожежної безпеки в усіх будинках, будівлях, спорудах, навчальних, виробничих, службових, складських, допоміжних, та інших приміщеннях та на території університету, а також основні вимоги пожежної безпеки для посадових осіб та працівників університету.

1.2. Вимоги даної інструкції поширюються на навчальний та виробничий процес, проведення робіт із обслуговування та ремонту обладнання, енергосистем, переоснащення засобів виробництва й приміщень.

1.3. Відповідальність за виконання вимог і контроль за станом пожежної безпеки в університеті у цілому покладається на інженера з охорони праці відділу охорони праці.

1.4. Відповідальність за виконання вимог і контроль за станом пожежної безпеки, своєчасне виконання протипожежних заходів в структурних

підрозділах (відділах, на факультетах, кафедрах, лабораторіях, складах, тощо) несуть керівники цих підрозділів або особи, які виконують їх обов'язки.

1.5. Відповідальність за дотримання протипожежного режиму в приміщеннях підрозділів університету в неробочий час покладається на охоронців (сторожів).

Заступаючи на чергування, охоронці (сторожі) зобов'язані:

1.5.1. пересвідчитись у наявності всіх ключів, пеналів, документації охоронців;

1.5.2. перевірити працездатність (справність) систем пожежної сигналізації, засобів зв'язку;

1.5.3. перевірити протипожежний режим приміщення для охоронців (сторожів);

1.5.4. ознайомитися з рапортом охоронців які змінюються й намітити заходи щодо усунення виявлених у вечірній і нічний час протипожежних недоліків.

У разі виявлення порушень вимог пожежної безпеки черговий зобов'язаний повідомити керівництво й ужити заходів щодо усунення.

1.6. Відповідальність за наявність та належне утримання засобів пожежогасіння несуть коменданти навчальних корпусів та гуртожитків, керівники структурних підрозділів, зокрема якщо такими засобами оснащені приміщення, за пожежну безпеку яких вони відповідають.

1.7. Працівники університету зобов'язані:

1.7.1. дотримуватись вимог пожежної безпеки;

1.7.2. не допускати дій, які можуть призвести до виникнення пожежі;

1.7.3. знати й дотримуватись вимог нормативних актів з пожежної безпеки та цієї Інструкції;

1.7.4. користуватись тільки справними інструментами, приладами, обладнанням, дотримуватись інструкцій щодо їх експлуатації;

1.7.5. виконувати вказівки керівників та відповідальних за пожежну безпеку з питань дотримання протипожежного режиму та дій у разі виникнення пожежі;

1.7.6. вміти застосовувати первинні засоби пожежогасіння, знати порядок дій у разі виникнення пожежі;

1.7.7. після закінчення роботи прибирати робочі місця, знеструмлювати електроспоживачі, які не повинні працювати в неробочий час.

1.8. Керівник структурного підрозділу зобов'язаний:

1.8.1. контролювати виконання працівниками вимог цієї Інструкції;

1.8.2. проводити інструктажі з питань пожежної безпеки.

2. Вимоги до працівників університету

2.1. До роботи за фахом допускаються працівники університету, які пройшли вступний протипожежний інструктаж на робочому місці. В подальшому повторні протипожежні інструктажі працівники повинні проходити не рідше 1 разу на рік.

2.2. Працівники повинні знати місцезнаходження засобів пожежогасіння, правила поведінки при задимленні, загорянні, пожежі, знати шляхи евакуації людей і майна.

2.3. Працівники обов'язані дотримуватись встановленого протипожежного режиму, виконувати вимоги Правил пожежної безпеки, цієї інструкції, не допускати дій, які можуть викликати пожежу, попереджати інших працівників про недопустимість порушень Правил, норм і інструкцій з питань пожежної безпеки.

2.4. Працівники, які приймаються на роботу із підвищеною пожежною небезпекою (працівники складського господарства, електромонтери з обслуговування і ремонту обладнання, електрозварники, інші працівники), які мають виконувати роботу в приміщеннях категорій А і Б або використовувати в процесі легкозаймисті горючі рідини, горючі гази, працівники, діяльність яких вимагає більш глибоких знань з питань пожежної безпеки, повинні пройти попереднє навчання з питань пожежної безпеки (пожежно-технічний мінімум).
В подальшому працівники, зайняті на роботах із підвищеною пожежною небезпекою, повинні проходити перевірку знань з питань пожежної безпеки, яка здійснюється комісією університету один раз на рік.

3. Основні вимоги пожежної безпеки

3.1 Вимоги пожежної безпеки щодо утримання територій:

3.1.1. До всіх будівель і споруд слід забезпечити вільний доступ.

3.1.2. Протипожежні розриви між будинками, спорудами, відкритими майданчиками для зберігання матеріалів і устаткування повинні відповідати вимогам будівельних норм. Забороняється захаращувати їх, використовувати для складування матеріалів, улаштування стоянок транспорту.

3.1.3. Територію університету належить постійно утримувати в чистоті, очищати від сміття, листя, відходів, тари, які необхідно збирати в спеціально відведених місцях (контейнерах) і вивозити у встановленому порядку.

3.1.4. Проїзди та проходи до будівель, споруд, пожежних водо джерел, зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, пожежного інвентарю, обладнання та засобів пожежогасіння повинні бути завжди вільними, утримуватись справними й перебувати в належному стані будь-якої пори року.

3.1.5. Спалювання сміття, листя, багаття, тари та інших відходів на території університету категорично забороняється.

3.1.6. Забороняється зменшувати нормативну ширину проїздів.

3.1.7. На видних місцях повинні бути розміщені таблички із зазначенням на них порядку виклику пожежної охорони, знаки із зазначенням місць, де встановленні первинні засоби пожежогасіння.

3.1.8. Паління забороняється на всій території університету.

3.2 Вимоги пожежної безпеки щодо утримання будинків, будівель, споруд та приміщень:

3.2.1. Протипожежні системи, установки, устаткування будівель, споруд і приміщень (протидимний захист, пожежна автоматика, протипожежне водопостачання, протипожежні двері тощо) повинні постійно утримуватись у справному стані.

3.2.2. Не дозволяється використовувати горища, технічні поверхи будинків (у тому числі вентиляційні камери, електрощитові) під виробничі дільниці, для зберігання продукції, устаткування, меблів та інших предметів.
3.2.3. Двері горищ, технічних поверхів, вентиляційних камер, електрощитових, підвалів повинні утримуватись зачиненими. На дверях слід указувати місця зберігання ключів.
3.2.4. Вікна горищ, технічних поверхів і підвалів повинні бути засклені.
3.2.5. У разі потреби встановлення на вікнах приміщень, де перебувають люди, гратів, останні повинні розкриватися, розсуватися або зніматися. Під час перебування в цих приміщеннях людей грати мають бути відчинені (зняті). Встановлювати глухі (незнімні) грати дозволяється в касах, складах та інших приміщеннях , де це передбачено нормами й правилами, затвердженими в установленому порядку.
3.2.6. Отвори в протипожежних стінах, перегородках і перекриттях повинні бути обладнанні захисними пристроями від поширення вогню та продуктів горіння.
3.2.7. Забороняється встановлювати будь-які пристрої, що перешкоджають нормальному зачиненню дверей, а також знімати пристрої для їхнього самозачинення.
3.2.8. Пошкодження вогнезахисних покриттів (штукатурки, спеціальних фарб, лаків, обмазок тощо) будівельних конструкцій, горючих оздоблювальних і теплоізоляційних матеріалів, металевих опор та перегородок повинні негайно усуватись.
3.2.9. У приміщеннях забороняється:
3.2.9.1. прибирати приміщення із застосуванням легкозаймистіх й горючіх рідин (далі ЛЗР і ГР);
3.2.9.2. відігрівати замерзлі труби паяльними лампами й іншими засобами із застосуванням відкритого вогню;
3.2.9.3. залишати неприбраними промаслені обтиральні матеріали.
3.2.10. Евакуаційні шляхи та виходи повинні постійно утримуватись вільними, нічим не захаращуватись, а в разі виникнення пожежі повинні гарантувати безпеку під час евакуації людей , які перебувають у приміщеннях будівель і споруд. На кожному поверсі обладнується план евакуації на випадок пожежі.
3.2.11. Двері на шляхах евакуації повинні відчинятися в напрямку виходу із будівель (приміщень).
3.2.12 Допускається влаштування дверей з відкриттям усередину приміщення в разі одночасного перебування в ньому не більше 15 осіб, а також у санвузлах, з площадок зовнішніх евакуаційних драбин (за винятком дверей, що ведуть у повітряну зону незадимлюваної сходової клітки).
3.2.13. При наявності людей у приміщенні двері евакуаційних виходів можуть замикатись лише на внутрішні запори, які легко відмикаються.
3.2.14. Килими, килимові доріжки й інше покриття підлоги в приміщеннях з масовим перебуванням людей повинні надійно кріпитись до підлоги і бути помірно небезпечними щодо токсичності продуктів горіння, мати помірну димоутворювальну здатність.

3.2.15. Сходові марші і площадки повинні мати справні огорожі з поручнями.
3.2.16. Сходові клітки, внутрішні відкриті та зовнішні сходи, коридори, проходи та інші шляхи евакуації мають бути забезпечені евакуаційним освітленням відповідно до вимог норм та правил улаштування електроустановок.
3.2.17. Світильники евакуаційного освітлення слід вмикати, у разі перебування людей, з настанням сутінків.
3.2.18. У разі наявності людей шляхи евакуації, що не мають природного освітлення, повинні постійно освітлюватися електричним світлом.
3.2.19. Не допускається:
3.2.19.1. улаштовувати на шляхах евакуації пороги, виступи, турнікети, розсувні, підйомні двері, такі двері, що обертаються, та інші пристрої, які перешкоджають вільній евакуації людей;
3.2.19.2. захаращувати шляхи евакуації (коридори, проходи, сходові марші і площадки, вестибюлі, холи, тамбури тощо) меблями, обладнанням, різними матеріалами, навіть якщо вони не зменшують нормативи ширини;
3.2.19.3. забивати, заварювати, замикати на навісні замки, болтові з'єднання та інші запори, що важко відчиняються зсередини, зовнішні евакуаційні двері будівель;
3.2.19.4. застосовувати на шляхах евакуації горючі матеріали для облицювання стін і стель, а також сходів та сходових площадок;
3.2.19.5. розташовувати в тамбурах виходів гардероби, вішалки для одягу, сушарні, пристосовувати їх для зберігання, у тому числі тимчасового, будь-якого інвентарю та матеріалу;
3.2.19.6. захаращувати меблями, устаткуванням та іншими предметами двері, люки, переходи в суміжні секції та виходи на зовнішні евакуаційні драбини;
3.2.19.7. знімати встановлені драбини;
3.2.19.8. улаштовувати в загальних коридорах комори і вбудовані шафи, за винятком шаф для інженерних комунікацій, зберігати в шафах (нішах) для інженерних комунікацій горючі матеріали, а також інші сторонні предмети;
3.2.19.9. розташовувати в ліфтових холах комори;
3.2.19.10. встановлювати телекамери в проходах, що перешкоджають евакуації людей;
3.2.19.11. робити засклення або закладання жалюзі й отворів повітряних зон у незадимлюваних сходових клітках;
3.2.19.12. знімати передбачені проектом двері вестибюлів, холів, тамбурів і сходових кліток;
3.2.19.13. заміняти армоване скло на звичайне у дверях та фрамугах усупереч передбаченому за проектом;
3.2.19.14. знімати пристрої для самозачинення дверей сходових кліток, коридорів, холів, тамбурів тощо, а також фіксувати самозакривні двері у відчиненому положенні;
3.2.19.15. зменшувати нормативну площу фрамуг у зовнішніх стінах сходових кліток або закладати їх;
3.2.19.16. розвішувати у сходових клітках на стінах стенди, панно тощо;

3.2.19.17. влаштовувати складові чи інші допоміжні приміщення під сходовими маршами;
3.2.19.18. уникати слизької підлоги на шляхах евакуації.
3.2.20. У разі перепланування приміщень, зміни їх функціонального призначення слід дотримуватись протипожежних вимог чинних нормативних документів будівельного та технологічного проектування;
3.2.21. Зберігання різних речовин і матеріалів у складських приміщеннях повинно здійснюватися з урахуванням їхніх пожежонебезпечних фізико-хімічних властивостей і сумісності. Спільне зберігання легкозаймистих і горючих рідин з іншими матеріалами (речовинами), зберігання кислот у місцях, де можливо їх стикання з речовинами органічного походження, не дозволяється.
3.2.22. У складських приміщеннях матеріали необхідно зберігати на стелажах або укладати в штабелі, залишаючи між ними проходи завширшки не менше 1,0 м. Відстань між стінами та штабелями повинна становити не менше 0.8 м. Зберігання матеріалів навалом та впритул до приладів і труб опалення не дозволяється.
3.2.23. У підвальних приміщеннях не дозволяється зберігати й застосовувати легкозаймисті й горючі рідини (далі – ЛЗР і ГР), балони з газами, карбід кальцію, інші речовини й матеріали, що мають підвищену вибухопожежонебезпеку .
3.2.24. Під час організації і проведення заходів з масовим перебуванням людей слід дотримуватись таких вимог:
3.2.24.1. при кількості людей понад 50 осіб дозволяється використовувати приміщення, яке має не менше двох евакуаційних виходів та не має на вікнах глухих ґрат;
3.2.24.2. особи, яким доручено проведення таких заходів, перед їх початком зобов’язані ретельно оглянути приміщення і переконатись у повній готовності у протипожежному відношенні, зокрема забезпечені потрібною кількістю первинних засобів пожежогасіння, справних засобів зв’язку, пожежної автоматики та сигналізації;
3.2.24.3. під час проведення масових заходів організовується чергування відповідальних осіб;
3.2.24.3. не дозволяється заповнення приміщень людьми понад встановлених норм (0,75 кв.м. на одну людину), звуження проходів між рядами (не менше 1м), установка в проходах додаткових стільців тощо.

3.3. Первинні засоби пожежогасіння.

3.3.1. Приміщення з технологічними установками повинні бути забезпечені вогнегасниками, покривалами з негорючого теплоізоляційного полотна, які використовуються для локалізації і ліквідації пожеж у початковій стадії їхнього розвитку.
3.3.2. Пожежні крани, які є у будинку, повинні бути укомплектовані пожежними рукавами і стволами одного з ним діаметра, а також важелем для полегшення відкривання вентиля, утримуватися справними доступними для використання. Не рідше одного разу на шість місяців вони мають перевірятися на

працездатність. Мережі протипожежного водогону повинні забезпечувати потрібні за нормами витрати та напору води. Пожежні рукави необхідно утримувати сухими, складеними у «гармошку» або подвійну скатку, приєднаними до крана та ствола. Пожежні шафи для розміщення кранів слід пломбувати . На дверцятах із зовнішнього боку необхідно після літерного індексу «ПК» вказати порядковий номер крана та номер телефону виклику пожежної охорони.

Встановлюючи шафи слід враховувати можливість розміщення у них двох вогнегасників.

3.3.3. Заряджання та перезаряджання вогнегасників повинно здійснюватись відповідно до інструкції щодо їх експлуатації. Перезарядженню підлягають також вогнегасники із зірваними пломбами.

3.3.4. Вибір типу та визначення необхідної кількості вогнегасників здійснюється відповідальним за протипожежний стан в університеті згідно з нормами залежно від їх вогнегасної здатності, граничної площі, класу пожежі горючих речовин та матеріалів у приміщені, яке захищається.

3.3.5. Працівники зобов'язані вміти користуватись вогнегасниками та внутрішніми пожежними кранами.

3.3.6. Приміщення, де використовуються персональні комп'ютери рекомендується оснащувати вуглекислотними вогнегасниками місткістю 3,0 л. із розрахунку : один вогнегасник на кожні 20кв.м. площі підлоги приміщення. Персональні комп'ютери після закінчення роботи повинні відключатись від електромережі.

3.4. Правила утримання технічних засобів протипожежного захисту

3.4.1. Будівлі та приміщення повинні оснащуватись системами пожежної сигналізації та пожежогасіння, протидимного захисту, технічними засобами оповіщення про пожежу та засобами зв'язку у відповідності з чинними нормативними документами.

Системи пожежної сигналізації та пожежогасіння мають бути справними і мати сертифікат відповідності.

Для утримання системи в працездатному стані необхідно забезпечити виконання наступних заходів:

3.4.1.1. технічне обслуговування з метою збереження показників безвідмовної роботи на період служби;

3.4.1.2. матеріально-технічне забезпечення;

3.4.1.3. вивчення експлуатаційної документації обслуговуючим персоналом.

3.4.2. Організації, які здійснюють технічне обслуговування, монтаж та наладку систем, повинні мати ліцензію на право виконання цих робіт.

3.5. Заходи пожежної безпеки під час застосування відкритого вогню.

3.5.1. Застосовувати відкритий вогонь на території та в приміщеннях університету забороняється.

3.5.2. Електрозварювальні та інші роботи, пов'язані із застосуванням відкритого вогню, допускається виконувати тільки за нарядом-допуском. Дозвіл на проведення вогневих робіт належить оформляти напередодні проведення цих робіт. До проведення вогневих робіт допускаються тільки кваліфіковані

працівники. Виконувати вогневі роботи дозволяється тільки після вжиття заходів щодо забезпечення пожежної безпеки при справному обладнанні. Вогневі роботи повинні негайно припинятись на вимогу відповідального за їх безпечне проведення та органів державного пожежного нагляду.

3.6. Утримання інженерного обладнання.

3.6.1. Силове й освітлювальне електричне обладнання, електромережі та інше електричне устаткування повинно експлуатуватися відповідно до Правил будови електроустановок та Правил безпечної експлуатації електроустановок.

3.6.2. Розподільні пристрої, апаратура, електрообладнання, вимірювальні прилади, запобіжні пристрої різного типу та інші пускові апарати й пристрої слід монтувати на негорючих основах (текстоліт, гетинакс та інші матеріали).

3.6.3. Для загального відключення силових і освітлювальних мереж складських приміщень, архівів та інших подібних приміщень необхідно встановлювати пристрої відключення ззовні вказаних приміщень на негорючих стінах.

3.6.4. Розподільні електрощити, електродвигуни та пускорегулювальні апарати необхідно періодично оглядати та очищати від пилу. Приєднання нових споживачів електричної енергії (електродвигунів та іншого електрообладнання) повинно здійснюватись з відома відповідального за експлуатацію електрогосподарства. Зіпсовані електроапарати та прилади, які можуть спричинити коротке замикання, слід терміново ремонтувати або заміняти на інші.

3.6.5. Плавки вставки запобіжників повинні бути калібровані із зазначенням номінального струму вставки (клеймо заводу-виробника або електричної лабораторії). Використання саморобних некаліброваних плавких вставок забороняється.

3.6.6. Електроустаткування й електроапаратуру ущільненого та захисного виконання необхідно систематично перевіряти на герметичність, при цьому особливу увагу слід завертати на стан ущільнювальних прокладок.

Настільні лампи, вентилятори, холодильники та інші електроприлади слід умикати в мережу тільки через справні штепсельні розетки й електрошнури.

3.6.7. Експлуатація тимчасових електромереж забороняється.

3.6.8. Заміри опору ізоляції в силових та освітлювальних мережах необхідно проводити не рідше одного разу на два роки.

3.6.9. Забороняється встановлення електропобутових приладів (телевізорів, холодильників тощо) в нішах меблів.

3.6.10. Обігрівання приміщень повинно здійснюватись тільки центральним водяним опаленням.

3.6.11. Приміщення вентиляційних установок слід завжди утримувати в чистоті. У разі виникнення пожежі потрібно вимкнути (відключити) вентиляційну систему (за відсутності її аварійного відключення). Вентиляційні камери, шахти та повітроводи необхідно очищати від горючих предметів і пилу не рідше ніж 2 рази на рік та після капітального ремонту. Зберігання горючих матеріалів у вентиляційних камерах та використання камер для інших потреб забороняється.

4. Вимоги пожежної безпеки встановлені в університеті під час навчально-виховної та іншої діяльності.

4.1. Перед початком роботи кожен працівник зобов'язаний перевірити стан робочого місця, справність обладнання на робочих місцях, справність електрообладнання, засобів зв'язку. У випадку виявлення порушень протипожежного режиму забороняється приступати до роботи до усунення.

4.2. Під час роботи кожен працівник зобов'язаний здійснювати контроль роботи обладнання по приладах та по зовнішніх ознаках (поява запаху, гару, диму, надмірного нагрівання, поява на обладнанні горючого пилу).

4.3. Після закінчення робочого дня працівник зобов'язаний:

4.3.1. знеструмити обладнання;

4.3.2. тверді горючі відходи (паперовий зрив, палітурні матеріали, картон) винести за межі приміщення в контейнер.

4.4. Незалежно від того, які пожежонебезпечні матеріали (гази, ЛЗР, і ГР, мастила,тверді горючі матеріали) застосовуються або зберігаються в приміщеннях, будівлях, спорудах

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

4.4.1. Застосовувати відкритий вогонь, палити, запалювати сірники або запальнички, використовувати гасові лампи або свічки для освітлення приміщень, відігрівати замерзлі труби паяльними лампами, факелами або іншими засобами відкритого вогню, розігрівати фарби, мастику, мастила, смоли, клеї відкритим вогнем.

4.4.2. Захаращувати матеріалами, меблями підходи до технологічного обладнання, електрообладнання, електророзподільних шаф, засобів пожежогасіння, проїзди і проходи приміщень, основні і запасні евакуаційні виходи.

4.4.3. Розкладати і залишати неприбраними на робочому місці промаслені обтиральні матеріали, промаслений спецодяг, а також в кишенях спецодягу промаслені матеріали.

4.4.4. Вішати і розкладати для просушування одежу та інші речі на радіаторах, котлах, нагрітих частинах технологічного обладнання.

4.4.5. Зберігати легкозаймисті або горючі рідини у відкритих посудинах, в скляному посуді, в ємкостях без напису про вміст, проливати їх на підлогу. Зберігати ЛЗР і ГР, балони із стисненим або зрідженими газами, тверді горючі матеріали (папір, картон, палітурні матеріали) біля нагрівальних приладів (радіаторів, труб центрального опалення), електрозборок, зберігати балони без запобіжних ковпаків, залишати ЛЗР і ГР в проходах, проїздах і робочих зонах обладнання.

4.4.6. Використовувати гас, бензин та інші легкозаймисті та горючі рідини для прання одягу, прибирання приміщень, миття підлог та інших господарських цілей.

4.4.7. Зливати в каналізацію легкозаймисті і горючі рідини.
4.4.8. Використовувати побутові електронагрівальні прилади (плитки, чайники, електронагрівачі) для приготування їжі, крім приміщень спеціально обладнаних для цих цілей.
4.4.9. Застосувати для обігрівання приміщень саморобні нагрівальні прилади, електроприлади із відкритими електронагрівальними елементами. Дозволяється для обігрівання невеликих приміщень використовувати масляні радіатори і електропанелі заводського виготовлення із закритими нагрівальними елементами, радіатори і електропанелі повинні мати справний індивідуальний електрозахист і терморегулятор.
4.4.10. Працювати на незаземленому обладнанні, використовувати, саморобні переносні світильники без захисної арматури, експлуатувати електропроводку із пошкодженою ізоляцією, застосовувати для захисту електрообладнання некалібровані вставки (жучки), самостійно усувати несправності в електрообладнанні.
4.4.11. Залишати без нагляду включене технологічне обладнання, електронагрівальні прилади, підігрівати на газових пальниках речовини в скляному посуді без захисної азбестової прокладки.
4.4.12. Використовувати протипожежний інвентар для виробничих і господарських цілей.

4.5. Після закінчення робочого дня керівники підрозділів, відповідальні за пожежну безпеку приміщень зобов’язані:

4.5.1. перевірити протипожежний стан приміщення;
4.5.2. переконатись у відключенні електрообладнання, електронагрівальних приладів, газових пальників, компресорів, вентиляційних систем, у закритті водопровідних кранів, тари для зберігання ЛЗР і ГР, віконних фрамуг, кватирок;
4.5.3. не допускати перебування у побутових та допоміжних приміщеннях у вечірній та нічний час працівників та інших осіб, які не задіяні у роботах;
4.5.4. усунути всі виявлені порушення протипожежного режиму;
4.5.5. виключити силову і освітлювальну електромережу;
4.5.6. ключі від приміщень здати черговому.

5. Порядок дій у разі пожежі.

5.1. У разі виявлення пожежі (ознак горіння, до яких відносяться: полум’я, дим, запах диму, характерне для горіння потріскування тощо) кожний працівник який виявив ознаки горіння, зобов’язаний :
5.1.1. негайно повідомити про це телефоном пожежну охорону. Для виклику державної пожежної охорони в автоматичній телефонній мережі встановлено єдиний номер – **101.**
При цьому необхідно назвати адресу об’єкта університету, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

5.1.2. вжити заходів щодо швидкої евакуації людей, гасіння (локалізації) пожежі та збереження матеріальних цінностей;
5.1.3. повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу та (або) чергового по об'єкту ;
5.1.4. у разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну, газорятувальну тощо);
5.1.5. якщо є потерпілі, необхідно надати первинну (долікарську) допомогу, викликати лікаря або вжити заходів щодо транспортування потерпілих у найближчий медичний заклад.

5.2.Керівник , що прибув першим на місце пожежі, зобов'язаний:
5.2.1. перевірити, чи викликана пожежна охорона (продублювати повідомлення), доповісти про обстановку, яка склалася ректору університету;
5.2.2. у разі загрози життю людей негайно організувати їх порятунок і евакуацію, використовуючи для цього наявні сили й засоби;
5.2.3. вивести за межі небезпечної зони всіх працівників і студентів, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
5.2.4. припинити основну діяльність в будівлі, крім заходів, пов'язаних з ліквідацією пожежі;
5.2.5. відключити в разі необхідності електропостачання і припинити роботу інженерних агрегатів, мережі і систем (за винятком систем протипожежного та протидимового захисту) та виконати інші заходи, що сприяють запобіганню розвитку пожежі та задимленості будівлі;
5.2.6. перевірити включення об'єктової системи оповіщення про пожежу;
5.2.7. організувати зустріч підрозділів пожежної охорони, надати їм допомогу у виборі найкоротшого шляху для під'їзду до осередку пожежі та вказати найближчі водні джерела;
5.2.8. одночасно з гасінням пожежі організувати евакуацію і захист матеріальних цінностей;
5.2.9. забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі.
З прибуттям пожежних підрозділів необхідно забезпечити їх зустріч та безперешкодний доступ на територію університета.

6 Первинна допомога потерпілим при пожежі

6.1 Опіки:
Ступінь тяжкості опіків залежить від глибини та площі ураження шкіри та тканин. Існує чотири ступені опіків:
Опік I ступеня уражає самий верхній шар шкіри – епідерміс. Омертвляння глибше розташованих шарів не відбувається. Це найлегший ступінь опіку, який характеризується почервонінням шкіри, набряком та болем. Видужування настає без подальшого лікування через 3-6 діб.
Опік II ступеня характеризується утворенням пухирів, наповнених прозорою жовтуватої, рідиною, тому що під впливом високої температури епідерміс омертвляється та відшаровується, а під ним накопичується тканинна рідина.

Пухирі можуть виникнути відразу або через деякий час. Розміри та форма пухирів різні, іноді вони зливаються в один. Вміст великих пухирів поступово згущається, стає желеподібним. При опіку II ступеня пошкодження глибоких шарів шкіри немає. Тому якщо не потрапляє інфекція, опікова рана загоюється самостійно через 2-3 тижні без утворення грубих рубців.

Опік III ступеня поділяють на групи А та Б. При опіках III ступеня настає неповне омертвляння саме шкіри зі збереженням її паросткових зон. При опіку IIIБ ступеня шкіра уражається на всю глибину.

Опік IV ступеня виникає при дії на тканини вельми високих температур. Це найтяжча форма опіку, при якій уражається шкіра, м'язи, сухожилля, кістки тощо.

Опіки I, II, IIIA ступенів належать до поверхневих. Вони можуть загоюватися самостійно з повним відновленням шкірного покриву навіть на великій площі опіку. Глибокі опіки IIIБ та IV ступенів принципово відрізняються тим, що загоюються рубцюванням та здебільшого вимагають хірургічних методів лікування, які полягають у пересадці шкіри.

6.1.1. Первинна допомога повинна бути спрямована на припинення впливу високої температури на потерпілого. Вертикальне положення тіла сприяє розповсюдженню опіків на обличчя, загорянню волосся та ураженню органів дихання. Тому потерпілого кладуть в горизонтальне положення та швидко гасять одяг, що горить, будь-яким способом накривають покривалом, заливають водою, закидають піском, замазують рідкою глиною або брудом.

6.1.2. При невеликому опіку (I ступня) необхідно підставити обпечене місце під струмінь холодної води та тримати до стихання болі, а потім змазати уражену ділянку спиртом або одеколоном, не накладаючи пов'язки.

6.1.3. При сильних опіках та утворені пухирів необхідно накласти на них стерильну антисептичну пов'язку. У разі відсутності такого роду матеріалів використовують чистий рушник, простирадло, хустинку тощо.

6.1.4. При великих опікових ураженнях шкіри треба негайно викликати швидку допомогу, закутати потерпілого чистими пропрасованими рушниками,простирадлом, дати знеболювальні препарати та велику кількість рідини (чай, мінеральну воду).

6.1.5. При сильних опіках не можна:

6.1.5.1. обробляти шкіру спиртом, одеколоном (це викликає сильну печію та біль);

6.1.5.2. проколювати пухирі, що утворилися (вони охороняють рану від інфекції);

6.1.5.3. змащювати шкіру жиром, розчином брильянтовим зеленим, міцним розчином марганцевокислого калію, засипати порошками (це перешкоджає подальшому лікуванню);

6.1.5.4. зривати прилиплі до місця опіку частини одягу, доторкатися до нього руками (може потрапити інфекція);

6.1.5.5. дозволяти потерпілому самостійно пересуватися (можливий шок);

6.1.5.6. поливати пухирі та обвуглену шкіру водою.

При сильних опіках обов'язково звертатися по медичну допомогу.

6.2 Отруєння чадним газом та димом.

6.2.1. Первинною допомогою є негайне винесення потерпілого із зони отруєної атмосфери, звільнення його від зайвого одягу. Якщо є умови, проводять інгаляцію киснем. Треба бути готовим до виконання штучного дихання.

6.2.2. Чадний газ та дим здатні викликати біль у животі та кишкові розлади, відчуття сп'яніння, серцебиття (вуглекислий газ), збудження тощо. При отруєні газами та димом можуть виникати розлади психічної діяльності (галюцинації), тому потерпілих не можна залишати без нагляду.

7. Відповідальність за порушення вимог пожежної безпеки

7.1. Невиконання вимог даної інструкції вважається порушенням трудової дисципліни та правил внутрішнього трудового розпорядку.

7.2. Працівники, винні в порушенні встановлених законодавством України вимог пожежної безпеки, створення перешкод для діяльності посадових осіб органів державного пожежного нагляду, невиконання їх приписів в залежності від порушень та їх наслідків, можуть притягуватись до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної або кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством.

Інженер з охорони праці Олег РИБАК

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор Василь ОТЕНКО